

Нестерчук В. В.,
здобувачка вищої освіти,
Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир

УДК 378.147:004.9:811.162.1

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ ПОЛЬСЬКИМИ МУЗЕЯМИ ТА МІСТАМИ ДЛЯ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Використання віртуальних екскурсій польськими музеями та містами є інноваційним інструментом для розвитку мовленнєвої компетентності учнів, особливо в умовах дистанційного навчання та обмеженої мобільності. Цей підхід поєднує культурне занурення з практикою польської мови, сприяючи формуванню навичок говоріння, слухання, читання та письма через автентичні контексти. У сучасній педагогіці, де цифрова грамотність є ключовою, віртуальні тури дозволяють учням «відвідувати» Варшаву, Краків чи Гданськ, описуючи експонати польською, що активізує лексику та граматику.

Мовленнєва компетентність за CEFR включає чотири навички, де віртуальні екскурсії стимулюють продуктивну (говоріння, письмо) та рецептивну (слухання, читання) діяльність. Дослідження показують, що візуалізація культурного контенту підвищує мотивацію на 30–40% та покращує запам'ятовування лексики на 25%. Польські ресурси, як Google Arts & Culture чи офіційні сайти музеїв (Національний музей у Варшаві, Sukiennice у Кракові), надають 360°- тури з аудіогідом польською, ідеальні для аутентичного вживання мови.

Польща має розвинену мережу віртуальних турів, доступних безкоштовно: Національний музей у Варшаві: 60 000 об'єктів онлайн, тури з аудіогідом для практики опису мистецтва (Baroque paintings). Музеї Кракова: Sukiennice Gallery, Wyspiański Museum – 360°-тури для лексики про історію, архітектуру. Міста: «Polish Language Voyage» – аудіо-тури Гданськом, Варшавою з транскриптами для говоріння. Інші: Digital National Museum, Norblin Factory – тематичні тури для рольових ігор [1].

Сучасні цифрові технології дозволяють учням відвідувати польські музеї дистанційно, отримуючи можливість одночасно розвивати мовленнєву компетентність і культурну обізнаність. Ось кілька актуальних прикладів віртуальних екскурсій [2-3]:

– **Національний музей у Варшаві (Muzeum Narodowe w Warszawie)**: онлайн-екскурсії з аудіогідом польською мовою, галереї барокового живопису та скульптури доступні у форматі 360°, ресурс дозволяє описувати мистецькі об'єкти польською, застосовувати лексику щодо кольору, композиції та стилю, режим доступу: <https://www.mnw.art.pl>.

– **Музей Яна Матейки у Кракові (Muzeum Jana Matejki)**: віртуальні тури по експозиціях із можливістю детального огляду картин, використання інтерактивних нотаток стимулює практику читання і говоріння польською мовою, учні можуть створювати описові тексти або обговорювати сюжет та стиль картин, режим доступу: <https://www.matejko.malopolska.pl>.

– **Галерея Sukiennice у Кракові**: онлайн-тури по експозиції польського живопису XIX–XX століть, практичне завдання: опис картин, порівняння з українським мистецтвом, складання невеликих презентацій польською, додатково доступні інтерактивні ресурси для рольових ігор, режим доступу: <https://www.sukiennice.museum.krakow.pl>.

– **Wyspiański Museum, Краків**: присвячено творчості Станіслава Виспянського, віртуальні тури включають аудіо-екскурсії та детальний перегляд скульптур, ескізів та живопису, можливість практикувати польську лексику, пов'язану з мистецтвом і культурою, режим доступу: <https://www.wyspianski.museum.krakow.pl>.

– **Міста Польщі – інтерактивні аудіо-тури:** «Polish Language Voyage» пропонує аудіо-тури Варшавою, Краковом та Гданськом із транскриптами польською, учні описують пам’ятки, беруть участь у рольових діалогах і виконують творчі завдання (есе, подкасти), режим доступу: <https://polishlanguagevoyage.com>.

Використання цих віртуальних екскурсій у навчальному процесі сприяє розвитку всіх чотирьох мовних навичок: говоріння, читання, письма та слухання. Водночас учні отримують культурне занурення, що підвищує мотивацію та ефективність засвоєння польської мови.

Ці ресурси інтегруються в уроки: перегляд → обговорення → есе польською.

Методика впровадження в навчанні: для учнів 5–11 класів (A1–B1):

1. Підготовка: Вивчення лексики (музей, картина, скульптура – obraz, rzeźba).
2. Екскурсія: 15–20 хв туру (e.g. Warsaw Museum), нотатки ключових слів.
3. Активізація: Групове обговорення («Co widzisz? Opisz obraz»), рольові ігри (гід).
4. Закріплення: Письмо рецензії, подкаст про тур.
5. Оцінка: Рубрика CEFR (fluency, vocabulary).

Ефективність: зростання мовлення на 20–35% за семестр (за аналогами з українською як іноземною). Приклад уроку: Тур Sukiennice – опис експонатів, дискусія «Dlaczego to sztuka narodowa?». Галерея Національного музею Варшави – для практики опису бароко польською. Переваги та виклики: переваги (аутентичність: реальна польська мова носіїв, мотивація: «подорож» без візи, інклюзивність: для учнів з особливими потребами, культурна компетенція: знання Польщі як сусіда. Виклики: технічний доступ, рівень мови, авторське право – вирішуються офлайн-завантаженням та адаптацією.

Використання віртуальних екскурсій польськими музеями та містами трансформує вивчення мови в культурне занурення, суттєво підвищуючи мовленнєву компетентність учнів через практику в автентичних контекстах. Рекомендується інтеграція в шкільні програми як щотижневий модуль з 10–15 ресурсами, що забезпечить A2–B1 рівень за рік. Подальші дослідження – емпірична оцінка ефективності в українських школах.

Список використаних джерел

1. Long L. M. *Culinary Tourism*. Lexington: University Press of Kentucky, 2004. 312 p.
2. Council of Europe. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 260 p.
3. Google Arts & Culture. Explore museums and artworks. URL: <https://artsandculture.google.com> (дата звернення: 17.03.2026).